

Ecologische nader onderzoek
Ipperakkeren, Kerkdriel

Opdrachtgever Woningstichting Maasdriel
Contactpersoon [REDACTED]

Opdracht Ecologische nader onderzoek Ipperakkeren Kerkdriel

Kenmerk 20.22.01
Datum 1 november 2022

Projectleider [REDACTED]
Projectmedewerker [REDACTED]

Averti Ecologie
averti@averti-ecologie.nl
06-16548063

Averti Ecologie is een klein ecologisch adviesbureau, opgericht in 2014. Averti Ecologie is kandidaatlid van de brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Averti Ecologie noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Averti Ecologie is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Averti Ecologie. De opdrachtgever vrijwaart Averti Ecologie voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Projectgebied	4
1.3	Beoogde ontwikkeling	5
2	Methode nader onderzoek	6
2.1	Vleermuizen	6
2.1.1	Zomeronderzoek	6
2.1.2	Najaarsonderzoek	6
2.2	Vogels	7
3	Resultaten nader onderzoek	8
3.1	Vleermuizen	8
3.1.1	Zomeronderzoek	8
3.1.2	Najaarsonderzoek	9
3.2	Vogels	11
4	Conclusies en implicaties	12
4.1	Conclusies	12
4.2	Implicaties	13

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens de drie bestaande appartementencomplexen aan Ipperakkeren te Kerkdriel te amoveren om hier 48 nieuwe gestapeld woningen met bijbehorende parkeerplaatsen te realiseren.

Voor de soortbescherming onder de Wet natuurbescherming is het van belang om na te gaan of het projectgebied essentiële functies voor beschermde soorten vervult in de vorm van verblijfplaatsen, vliegroutes en/of foeragegebieden.

In de ecologische quickscan uitgevoerd door Econsultancy (veldbezoek d.d. 7 juli 2021) is geconcludeerd dat op voorhand de aanwezigheid van enkele beschermde soorten niet uitgesloten kan worden en waarvoor nader onderzoek nodig is. Het gaat hierbij om beschermde zoogdieren (vleermuizen) en vogels (huismus).

In dit document rapporteren wij over het nader onderzoek naar deze beschermde natuurwaarden. Het rapport sluit af met het duiden van de implicaties van de resultaten voor de beoogde ingrepen.

1.2 Projectgebied

Het projectgebied betreft drie identieke bakstenen appartementencomplexen met platte daken en de aangrenzende parkeergelegenheden aan de voorzijde en het plantsoen aan de achterzijde. De appartementencomplexen zijn gesitueerd in een woonwijk in de kern van Kerkdriel. In de nabije omgeving van het perceel bevinden zich diverse woonhuizen en daarnaast ligt op circa 300 meter ten oosten van het projectgebied een zorgcentrum. Verder grenst het projectgebied ten zuidwesten aan een vijver met diverse groenstructuren die een verbindend lijnvormig landschapselement vormen verder in westelijke richting. De rest van de omgeving is verstedelijkt met weinig aaneengesloten groenstructuren.

Figuur 1 Ligging projectgebied Ipperakkeren te Kerkdriel (rood omkader). Bron: Zoom.earth.

Figuur 2 Projectgebied Ipperakkeren te Kerkdriel (rood omkader). Bron: Streetsmart.

1.3 Beoogde ontwikkeling

De initiatiefnemer is voornemens de aanwezige bebouwing te amoveren om hier 48 gestapelde woningen te realiseren met bijbehorende parkeerplaatsen.

Figuur 3 Schets van de plattegrond van de beoogde situatie. Bron: Initiatiefnemer.

2 Methode nader onderzoek

2.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021.

2.1.1 Zomeronderzoek

Hierbij is onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke functies van het onderzoeksgebied en de omgeving als verblijfplaats, vliegroute en/of foerageergebied. Beide onderzoeksrondes in de avond zijn uitgevoerd door vier onderzoekers van Averti Ecologie ([REDACTED] en [REDACTED] voor 21 mei 2022 en 1 juli 2022 respectievelijk) met behulp van viermaal een Petterson D240x met opnameapparatuur en éénmaal een FLIR Scion OTM266 warmtecamera. Het daaropvolgende ochtendonderzoek is uitgevoerd door één onderzoek van Averti Ecologie ([REDACTED]).

	1 ^E BEZOEK	2 ^E BEZOEK	3 ^E BEZOEK
DATUM	21 mei 2022	1 juli 2022	6 juli 2022
TYPE	Avond	Avond	Ochtend
ZON OP/ONDER	21:33	22:00	5:27
TIJD	21:20 - 23:35	21:45 - 00:00	3:25 - 5:30
WEER	Droog en helder	Droog en helder	Droog en bewolkt
TEMP	11 °C	13 °C	10 °C
WIND	~1 Bft	~2 Bft	~1 Bft

2.1.2 Najaarsonderzoek

Hierbij is onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke functies van het onderzoeksgebied en de omgeving als paarverblijfplaats, (massa)winterverblijfplaats, vliegroute en/of foerageergebied. De onderzoeksrondes zijn uitgevoerd door één onderzoeker van Averti Ecologie ([REDACTED]) met behulp van een Petterson D240x met opnameapparatuur en een warmtebeeldcamera (Guide IR510 Nano N1W).

	1 ^E BEZOEK	2 ^E BEZOEK
DATUM	26 augustus 2022	15 september 2022
ZON ONDER	20:40	19:55
TIJD	23:50 - 2:00	20:50 - 23:00
WEER	Droog en helder	Droog en bewolkt
TEMP	13 °C	11 °C
WIND	~1 Bft	~2 Bft

3 Resultaten nader onderzoek

3.1 Vleermuizen

3.1.1 Zomeronderzoek

Tijdens het onderzoek in de zomer zijn diverse zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in het projectgebied waargenomen.

Bij het eerste veldbezoek op 21 mei 2022 is in de middelste en noordelijke flat een grote zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld, bestaande uit een netwerk van circa zeven satellietverblijfplaatsen. In korte tijd vlogen uit diverse dilatievoegen verspreid over deze flatgebouwen acht à negen individuen uit. Alle aangetroffen verblijfplaatsen bevinden zich aan de oostzijde van de gebouwen. Mogelijk is er aan de westzijde sprake van te veel verstoring ten gevolge van lichtuitsraling. De dieren foerageerden eerst korte tijd boven het plantsoen ten oosten van de bebouwing, alvorens zich langs diverse vliegroutes in zuidwestelijke richting te begeven. Dit foerageergebied is echter niet-essentieel bevonden, aangezien de vleermuizen hier slechts korte tijd aanwezig waren en zich al snel naar een optimaler foerageergebied boven de vijver en groenstructuren op zeer korte afstand ten zuidwesten van het projectgebied begaven. Hoewel slechts twee van de flatgebouwen gebruikt werden als verblijfplaats, zijn alle drie deze flats in potentie geschikt.

Daarnaast zijn ook grote aantallen passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen die zowel aan de noord- als aan de zuidzijde van het projectgebied vanuit oostelijke richting zich langs een vliegroute naar het westen verplaatsten. Dit betrof naar schatting circa veertig à zestig individuen. Een deel van de vleermuizen (afwisselend drie à veertien individuen) bleef hier gedurende enige tijd boven de vijver foerageren, terwijl het merendeel zich langs de aanwezige watergangen en groenstructuren verder in westelijke richting begaf. Circa één uur later keerden een groot deel van de individuen weer terug vanuit het zuidwesten en vloog langs de eerder vastgestelde vliegroutes verder in oostelijke richting. Op basis van dit gedrag kan worden geconstateerd dat ten oosten van het projectgebied een kraamverblijfplaats aanwezig is. Naar verwachting bevindt dit kraamverblijf zich in het zorgcentrum dat zich op circa 300 meter ten oosten van het projectgebied bevindt en waar zowel de Nederlandstraat als de Edelmanstraat (de straten grenzend aan respectievelijk de noord- en zuidzijde van het projectgebied) naartoe leiden.

Tijdens het tweede veldbezoek op 1 juli 2022 was deze kraamgroep verplaatst naar de schoorsteen en kopgevel van de hoekwoning gelegen aan de Nederlandstraat 1, direct ten noorden van het projectgebied. De piepende jonge vleermuizen waren te horen vanuit deze verblijfplaats en maakten hier af en toe oefenvluchten. Ook bij dit veldbezoek zijn terugkerende dieren waargenomen bij deze kraamverblijfplaats, maar wederom niet binnen het projectgebied zelf. Bij het ochtendbezoek op 6 juli 2022 was het merendeel van de dieren uit deze kraamgroep al uitgevlogen of in de tussentijd verhuisd naar een andere locatie. In het projectgebied zijn tijdens deze twee onderzoeksrondes verder geen aanvullende bevindingen gedaan.

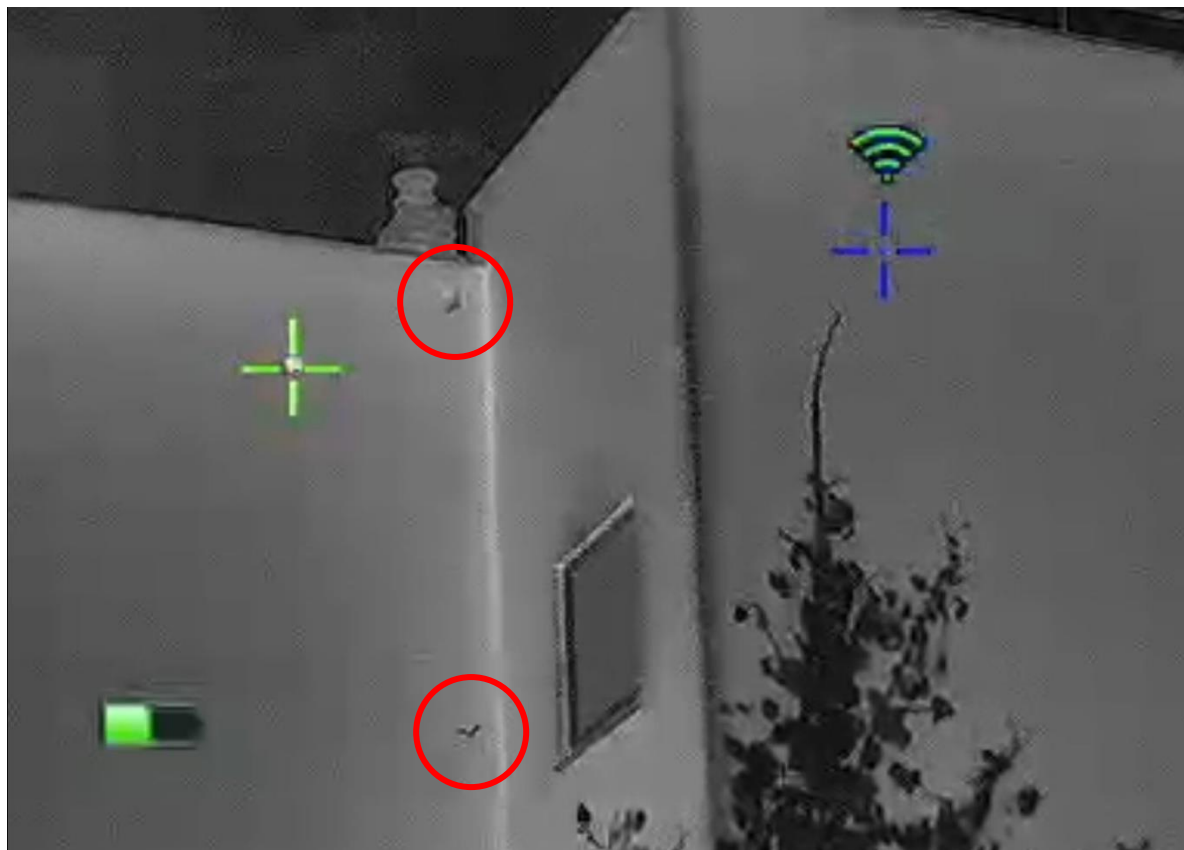
Aangezien er tijdens geen van de veldbezoeken individuen terugkeerden naar het projectgebied zelf, betreft dit dus geen kraamverblijfplaats, maar een satellietnetwerk aan zomerverblijfplaatsen. Dit gedrag is echter wel waargenomen in de directe omgeving van het projectgebied, waar zowel 10 meter ten noorden, als 300 meter ten oosten van lperakkeren verblijfplaatsen van vermoedelijk dezelfde kraamkolonie zijn vastgesteld.

3.1.2 Najaarsonderzoek

Tijdens het onderzoek in het najaar zijn twee paarverblijfplaatsen en een potentiële massawinterverblijfplaats van vleermuizen in het projectgebied waargenomen.

Bij het veldbezoek op 26 augustus 2022 is bij het trappenhuis aan de zuidkant van het noordelijkste flatgebouw een statisch roepende ruige dwergvleermuis aangetroffen. Daarnaast is aan de zuidoostzijde van het zuidelijkste flatgebouw het paarterritorium van een gewone dwergvleermuis vastgesteld. Verder is ook gedurende korte tijd middels een warmtebeeldcamera zwermgedrag van minimaal vier gewone dwergvleermuizen waargenomen rondom een opening aan de zuidzijde van het zuidelijkste flatgebouw. Omdat het projectgebied drie bouwtechnisch identieke gebouwen betreft, kan naar aanleiding van deze waarneming ervan uit worden gegaan dat alle drie deze flatgebouwen in potentie geschikt zijn als massawinterverblijfplaats. Aangezien gedurende het eerste veldbezoek in het najaar al zwermgedrag is vastgesteld, is ervoor gekozen een tweede veldbezoek met als doel de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats uit te sluiten niet uit te voeren. Tijdens het veldbezoek op 15 september 2022 zijn wederom beide paarverblijfplaatsen vastgesteld, maar zijn verder geen nieuwe waarnemingen gedaan.

Verder is ook gedurende enkele veldbezoeken de egel (*Erinaceus europaeus*) waargenomen rondom het plantsoen in het oostelijke deel van het projectgebied. Voor deze soort geldt echter in alle provincies in Nederland een algemene vrijstelling voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Figuur 4 Waargenomen zwermgedrag van de gewone dwergvleermuis in het zuidelijkste deel van het projectgebied middels een Guide IR510 Nano N1W warmtebeeldcamera.

Figuur 5 Indicaties van de locaties van de waargenomen vleermuizen bij de appartementencomplexen aan Ipperakkeren en omgeving. In blauw gearceerd zijn de foerageergebieden en vliegroutes van de gewone dwergvleermuis aangeduid. De zomerverblijfplaatsen zijn weergegeven met een blauwe driehoek en het kraamverblijf met een donkerblauwe ster. Het paarterritorium van de gewone dwergvleermuis met bijbehorende verblijfplaats is met paars aangeduid en het waargenomen zwermgedrag bij een potentiële massawinterverblijfplaats is weergegeven met een groene ruit. Daarnaast is de paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aangegeven met een gele driehoek.

3.2 Vogels

In het plangebied zijn geen (indicaties van) nesten van huismussen waargenomen. Wel zijn diverse nesten van de huismus in de omgeving van het projectgebied aangetoond. Alle aangetroffen nesten bevinden zich onder de dakpannen of in dakgoten van rijtjeshuizen in nabijgelegen straten. De verblijfplaatsen van deze vogelsoort liggen echter buiten de beïnvloedingssfeer van de beoogde werkzaamheden.

Figuur 6 Indicaties van de locaties van de waargenomen huismusnesten (paarse driehoek) en het bijbehorende essentieel leefgebied (paars gearceerd gebied) in de nabije omgeving van Ipperakkeren te Kerkdriel (rood omkader). Bron: Streetsmart.

4 Conclusies en implicaties

4.1 Conclusies

In de ecologische quickscan uitgevoerd door Econsultancy (veldbezoek d.d. 7 juli 2021) is geconcludeerd dat op voorhand de aanwezigheid van enkele beschermde soorten niet uitgesloten kan worden en waarvoor nader onderzoek nodig is. Het gaat hierbij om beschermde zoogdieren (vleermuizen) en vogels (huismus). Naar deze potentieel aanwezige beschermde natuurwaarden is nader onderzoek verricht.

In het nader onderzoek zijn diverse beschermde natuurwaarden vastgesteld in het projectgebied. Dit betreft onder andere een grote zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, bestaande uit circa zeven satellietverblijfplaatsen verspreid over twee flatgebouwen, met aangrenzend niet-essentieel foerageergebied. Ook is het paarterritorium van een gewone dwergvleermuis en de paarverblijfplaats van een ruige dwergvleermuis waargenomen. Verder is zwermgedrag waargenomen van circa vier gewone dwergvleermuizen, wat een indicatie is voor een potentiële massawinterverblijfplaats. Hoewel deze functies niet in alle drie de flatgebouwen zijn waargenomen, zijn deze alsnog in potentie geschikt.

Daarnaast zijn in de nabije omgeving van het projectgebied twee verblijfplaatsen van een kraamkolonie van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Zowel aan de noord- als de zuidzijde van het projectgebied bevinden zich essentiële vliegroutes van deze kraamgroep richting nabijgelegen foerageergebieden. Ook zijn in de omgeving van het projectgebied diverse nesten met bijbehorend leefgebied van de huismus waargenomen. Deze zijn echter niet gebonden aan het projectgebied. Verder bevindt zich binnen het projectgebied het leefgebied van de egel. Deze soort is echter algemeen vrijgesteld voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

4.2 Implicaties

Voor het uitvoeren van de beoogde werkzaamheden is een ontheffing van de Wet Natuurbescherming ten aanzien van artikel 3.5, tweede en vierde lid (voor het opzettelijk verstoren van vleermuizen en voor het beschadigen of vernielen van één grote zomerverblijfplaats, één paarverblijfplaats en één massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis), noodzakelijk. Om deze functies te waarborgen, geldt het advies om de te realiseren woningen zo natuurinclusief mogelijk in te richten. Het is hierbij met name van belang dat er voldoende variatie in microklimaat in de nieuwe permanente verblijfplaatsen gecreëerd wordt. Dit kan bijvoorbeeld door alle spouwmuuren in de nieuwbouw toegankelijk te maken voor vleermuizen.

Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de aanwezige essentiële vliegroutes en de kraamverblijfplaats in de nabije omgeving van het projectgebied. Dit kan bijvoorbeeld worden gerealiseerd door alleen overdag werkzaamheden uit te voeren, geen verlichting toe te passen en de vliegroutes niet te blokkeren met steigers. Daarnaast kunnen deze vliegroutes in de permanente situatie in stand gehouden worden door een toename in lichtuitstraling te vermijden en eventueel extra lijnvormige groenstructuren aan te brengen langs de desbetreffende vliegroutes.

Ten slotte moet ten aanzien van vogelsoorten bij de werkzaamheden te allen tijde rekening gehouden worden met de aanwezigheid van broedende vogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Dit kan worden bewerkstelligd door de uitvoering van werkzaamheden gedurende het broedseizoen (globaal lopende van 15 maart tot 15 juli) te vermijden.